Ihmisoikeustutkimuksen dosentti, hallintotieteiden tohtori Jukka Viljanen

U 31/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Dublin-järjestelmä)

Eduskunnan perustuslakivaliokunta 16.6.2016

1. Yleisesti Euroopan komission ehdotuksesta

Komission ehdotus (KOM(2016) 270, 4.5.2016) tähtää nykyisen Dublin järjestelmän kehittämiseen. Sen pääteemana on turvapaikkahakemusten käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen. Erityisesti tarkoituksena on tehostaa vastuuvaltioiden toimintaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyssä. Uudistuksella pyritään estämään siirtymistä toiseen maahan ja turvapaikkamenettelyyn liittyviä väärinkäytöksiä. Järjestelmän uudistamiseen liittyy myös samalla tavoite tasapuolisemmasta taakanjaosta ja korjaavan menettelyn käynnistämisestä niissä tilanteissa, joissa joihinkin maihin kohdistuu kohtuutonta painetta.

Komission ehdotus Dublin järjestelmää koskevaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtee niistä opetuksista, joita sen oma arviointi on tuottanut järjestelmän toimivuudesta. Erityisesti voimassa olevasta järjestelmästä on puuttunut solidaarisuuteen ja vastuunjakoon liittyviä välineitä. Ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien näkökulmasta asetusesityksessä ei ole tehty kattavaa analyysiä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) tulkintakäytännön perusteella tarvittavista muutoksista.

Sisäasiainministeriön muistiossa annetaan ymmärtää, että ehdotus on yhteensopiva perusoikeuksien ja ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta. Tämä toteamus on nostettava kuitenkin tarkempaan tarkasteluun viimeaikaisen EIT:n tulkintakäytännön valossa[1]. Lyhyt viittaus asiakirjassa ei kerro todellista kuvaa niistä ongelmista, joihin nykyinen Dublin-järjestelmä on törmännyt Euroopan ihmisoikeussopimuksen valvontaelimen antamien kannanottojen perusteella. Dublin asetuksessa

[1] Ks. tarkemmin EIT:n ratkaisuista esim. erillisestä Dublin tapauksia koskevasta fact sheetistä. http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Dublin_ENG.pdf

mainittu viittaus EIT:n relevanttiin tulkintakäytäntöön ei mielestäni riitä[2]. Uudistettavan järjestelmän suunnittelussa Strasbourgin tuomioistuimen antamien huomautusten viesti yksilöllisestä arvioinnin vaatimuksesta, jossa korostuu erityisesti turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevien olosuhteiden huomioiminen palauttamispäätöstä tehtäessä ja vaatimus siitä, että tietyissä tilanteista jäsenvaltion on saatava vastaanottavalta valtiolta yksilöidyt takeet palautettavan kohtelusta ja sijoittamispaikasta.

Mielestäni valtioneuvoston kantaa ei tule jättää ehdotetun muotoilun varaan, jossa yhteensopivuus perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden kohdalla jätetään tarkemman tiedon varaan, miten suhtaudutaan esimerkiksi suopeamman kohtelun mahdollisuuteen. Jo nykyisen tulkintakäytännön perusteella on olemassa riittävästi tietoa, jonka pohjalta voidaan ottaa kantaa asetusehdotukseen ja ehdottaa tiettyjen vaatimusten sisällyttämistä Dublin asetukseen. Tämän vuoksi esittelen tässä kirjallisessa lausunnossa seuraavaksi muutamia EIT:n ratkaisukäytännössä (erityisesti suuren jaoston linjauksissa) esitettyjä tulkintoja, joista ilmenevät nykyisen järjestelmän ongelmat ja siten kannanotot antavat konkreettista ohjeistusta Dublin järjestelmän kehittämiseksi. Näiden tulkintakannanotoissa esitettyjen perustelujen pohjalta voidaan laatia asetus, joka on oikeudellisesti kestävä, eikä Suomen tarvitse olla huolissaan siitä, että EIT arvioisi suomalaisten viranomaisten toimivan ihmisoikeusvelvoitteiden vastaisesti.

2. Euroopan ihmisoikeussopimuksen asettamista vähimmäisvaatimuksista

Euroopan ihmisoikeussopimus muodostaa yhdessä Euroopan unionin peruskirjan ja merkittävien YK:n ihmisoikeussopimusten (esim. pakolaisten asemaa koskeva yleissopimus (1951), kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus (1966), kidutuksen vastainen yleissopimus (1984), lapsen oikeuksien yleissopimus (1989)) kanssa keskeisen oikeudellisen pohjan asetusehdotuksen tarkastelulle.

Kirjoitin Heta Heiskasen kanssa kesäkuussa ilmestyneessä Netherlands Quarterly of Human Rights (2/2016) Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen roolista vähimmäisstandardin asettajana

[2] REGULATION (EU) No 604/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 26 June 2013 Kohta 32. With respect to the treatment of persons falling within the scope of this Regulation, Member States are bound by their obligations under instruments of international law, including the relevant case-law of the European Court of Human Rights.

maahanmuuttoon liittyvissä tilanteissa. (Jukka Viljanen & Heta-Elena Heiskanen: The European Court of Human Rights. Guardian of Minimum Standards in the Context of Immigration, NQHR 2/2016, s. 174-193).

Dublin asetusehdotuksen kohdalla keskeinen ihmisoikeuskytkentä liittyy siihen, miten riittävästi asetuksen valmistelussa on huomioitu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (myöh. EIT) antamaa tulkintakäytäntöä. Euroopan perusoikeussuojan keskeisenä periaatteena on, ettei unionin ihmisoikeussuoja saa olla alhaisempi kuin mitä Euroopan ihmisoikeussopimus turvaa. Maahanmuuttopolitiikan osalta on esitetty vakavia väitteitä siitä, että unionin tuomioistuimen kriittinen kanta liittyä mukaan Euroopan ihmisoikeussopimukseen selittyy EIT:n maahanmuuttoa koskevilla tuomioilla.

Muun muassa professori Bruno de Witte on yhdessä Imamovicin kanssa kirjoittamassaan artikkelissa[3] esittänyt perustellun väitteen siitä, että EIT:n viimeaikaiset maahanmuuttoa koskeneet ratkaisut (erityisesti Tarakhel v. Sveitsi) ovat kytköksissä EU tuomioistuimen kriittiseen lausuntoon 2/13 liittymisasiassa. Heidän näkemyksensä on, että EU tuomioistuin sallisi tietyissä tilanteissa alempaa suojantasoa kuin mitä EIT edellyttää. Erityisesti ongelma tiivistyy EU-maiden viranomaisten tekemien päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen ja siihen liittyvään automatiikkaan.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on useassa ratkaisussa kyseenalaistanut vallitsevan maahanmuuttoviranomaisten tekemiin päätöksiin liittyvän vastavuoroisen tunnustamisen automatiikan. Se on näiden ratkaisujen kautta halunnut viestiä, että kansallisten viranomaisten tulisi olla tietoisia muiden EU-valtioiden harjoittamasta maahanmuuttopoliittisista käytännöistä ja esimerkiksi turvapaikanhakijoiden kohtelusta näissä maissa.

Tarkastelen lyhyesti kolmea EU:n maahanmuuttopoliittisten järjestelmien kannalta keskeisintä EIT:n suuren jaoston antamaa tuomiota. Ne ovat *M.S.S. v. Belgia ja Kreikka* (21.1.2011), *Hirsi Jamaa ym. v. Italia* (23.2.2012) sekä *Tarakhel v. Sveitsi* (4.11.2014). Tämän lisäksi Euroopan

[3] De Witte and Imamović 'Opinion 2/13 on accession to the ECHR: defending the EU legal order against a foreign human rights court' (2015) 40(5) EL Rev.

ihmisoikeustuomioistuimen suuressa jaostossa on käsittelyssä parhaillaan tapaus *V.M. ja muut v. Belgia*. Siitä saadaan ratkaisu noin vuoden kuluttua. [4]

Tärkein tulkintalinjaa ohjaava tapaus on Tarakhel v. Sveitsi. Siinä oli kyse Afganistanista kotoisin olevan pariskunnan ja heidän 6 lapsensa palauttamisesta Italiaan. EIT tutki, olisiko palauttaminen yhteensopivaa EIS 3 artiklan sisältämän kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kiellon kanssa. EIT katsoi ratkaisussaan EIS 3 artiklan vastaiseksi valittajien Dublin prosessiin perustuvan palautuksen. Perheen palautus Italiaan ilman Italian viranomaisten antamia takeita (assurances) oli sopimusvelvoitteiden vastainen. Viranomaisten antamissa yksilöidyissä takuissa olisi pitänyt saada varmuus siitä, että perhe pidettäisiin yhdessä ja perheen lapsia kohdeltaisiin heidän ikäänsä sopivalla tavalla.

EIT:n tulkintaperiaatteena 3 artiklan soveltamisessa on vaatimus siitä, että lapsille taataan erityinen suoja turvapaikkaprosessissa. Turvapaikanhakijoiden olosuhteiden pitää olla sellaiset, etteivät ne aiheuta traumaattisia kokemuksia alaikäisille turvapaikanhakijoille. Tämä koskee myös tilanteita, joissa lapset hakevat turvapaikkaa yhdessä vanhempiensa kanssa.[5] Tarakhel-ratkaisun yksilöityjä takeita vaativissa perusteluissa viitataan Italian vastaanottokeskuksissa vallitseviin huolestuttaviin olosuhteisiin, jotka eivät ole turvallisia paikkoja alaikäisille turvapaikanhakijoille[6]. Ilman

[4] Ks. myös jaostotuomio Sharifi ym v. Italia ja Kreikka, 21.10.2014, sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisu: Joined Cases C- 411/10 and C‑493/10, N S (C- 411/10) v Secretary of State for the Home Department and ME and Others v Refugee Applications Commissioner [2011] para 90: "In finding that the risks to which the applicant was exposed were proved, the European Court of Human Rights took into account the regular and unanimous reports of international non-governmental organisations bearing witness to the practical difficulties in the implementation of the Common European Asylum System in Greece, the correspondence sent by the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) to the Belgian minister responsible, and also the Commission reports on the evaluation of the Dublin system and the proposals for recasting Regulation No 343/2003 in order to improve the efficiency of the system and the effective protection of fundamental rights".

[5] Tarakhel v. Sveitsi Kohta 119. This requirement of "special protection" of asylum seekers is particularly important when the persons concerned are children, in view of their specific needs and their extreme vulnerability. This applies even when, as in the present case, the children seeking asylum are accompanied by their parents (see Popov, cited above, § 91). Accordingly, the reception conditions for children seeking asylum must be adapted to their age, to ensure that those conditions do not "create ... for them a situation of stress and anxiety, with particularly traumatic consequences" (see, mutatis mutandis, Popov, cited above, § 102). Otherwise, the conditions in question would attain the threshold of severity required to come within the scope of the prohibition under Article 3 of the Convention.

[6] Tarakhel v. Sveitsi Kohta 120. In the present case, as the Court has already observed (see paragraph 115 above), in view of the current situation as regards the reception system in Italy, and although that situation is not comparable to the situation in Greece which the Court examined in M.S.S., the possibility that a significant number of asylum seekers removed to that country may be left without accommodation or accommodated in overcrowded facilities without any privacy, or even in insalubrious or violent conditions, is not unfounded. It is therefore incumbent on the Swiss authorities to obtain assurances from their Italian counterparts that on their arrival in Italy the applicants will be received in facilities and in conditions adapted to the age of the children, and that the family will be kept together.

yksilöityjä ja luotettavia tietoja perheen kohteesta Sveitsin viranomaisilla ei ollut riittäviä takeita siitä, että valittajia olisi kohdeltu heidän ikäänsä sovitetulla tavalla.[7]

Tapauksessa M.S.S v. Belgia ja Kreikka oli kyse turvapaikanhakijoiden tilanteesta Kreikassa. Siinä EIT haastaa olettamuksen, että kansalliset viranomaiset voisivat automaattisesti luottaa muiden EU-maiden viranomaisten antamiin päätöksiin. Kyse oli erityisesti havainnosta, että Kreikan viranomaiset eivät olleet ottaneet huomioon turvapaikanhakijoiden haavoittuvaa asemaa. Turvapaikanhakijoiden kohtelu oli ihmisarvon vastaista. Henkilöitä pidettiin pitkiä aikoja olosuhteissa, jotka eivät ihmisoikeussopimuksen näkökulmasta hyväksyttäviä[8]. Valittajan oikeuksia oli loukattu EIS 3 artiklan osalta. Ratkaisu käytännössä pysäytti kaikki palautukset Kreikkaan.

Hirsi Jamaa tapaus puolestaan tuo esille kollektiiviset toimet, joita entistä useammissa maissa on otettu käyttöön. Italian viranomaiset estivät turvapaikanhakijoiden tulon alueella käännyttämällä ihmiset jo kansainvälisellä vesialueella. Käytännössä Italian viranomaiset etsivät keinoja, joilla kierretään ihmisoikeussopimuksen velvoitteita. Mielivaltaiset viranomaistoimet olivat tuomioistuimen tarkastelun ytimessä. Viranomaiset pyrkivät ratkaisemaan ongelmaa kollektiivisten toimenpiteiden avulla sen sijaan, että viranomaiset olisivat turvapaikkaprosessissa ottaneet huomioon yksittäisen turvapaikanhakijan erityisolosuhteet ja antaneet ratkaisun niiden perusteella. EIT katsoi Italian loukanneen 4 pöytäkirjan 4 artiklan turvaamaa joukkokarkotuksen kieltoa. Tuomio perustui siihen, että valittajat eivät olleet saaneet yksilöllistä turvapaikkakäsittelyä.[9]

---

[7] Tarakhel v. Sveitsi Kohta 121. Nevertheless, in the absence of detailed and reliable information concerning the specific facility, the physical reception conditions and the preservation of the family unit, the Court considers that the Swiss authorities do not possess sufficient assurances that, if returned to Italy, the applicants would be taken charge of in a manner adapted to the age of the children.

[8] M.S.S. v. Belgia ja Kreikka. Kohta 233. “in the light of the available information on the conditions at the holding centre near Athens airport, the Court considers that the conditions of detention experienced by the applicant were unacceptable. It considers that, taken together, the feeling of arbitrariness and the feeling of inferiority and anxiety often associated with it, as well as the profound effect such conditions of detention indubitably have on a person's dignity, constitute degrading treatment contrary to Article 3 of the Convention. In addition, the applicant's distress was accentuated by the vulnerability inherent in his situation as an asylum seeker.”

[9] Hirsi Jamaa ym. v. Italia Kohta 185. In the instant case, the Court can only find that the transfer of the applicants to Libya was carried out without any form of examination of each applicant’s individual situation. It has not been disputed that the applicants were not subjected to any identification procedure by the Italian authorities, which restricted themselves to embarking all the intercepted migrants onto military ships and disembarking them on Libyan soil. Moreover, the Court notes that the personnel aboard the military ships were not trained to conduct individual interviews and were not assisted by interpreters or legal advisers.
That is sufficient for the Court to rule out the existence of sufficient guarantees ensuring that the individual circumstances of each of those concerned were actually the subject of a detailed examination.

Kotimaisesta oikeuskäytännöstä kannattaa nostaa esille tuore Unkariin palauttamista koskeva ratkaisu KHO 2016:53. Siinä korkein hallinto-oikeus noudattaa Tarakhel-tapauksessa määriteltyä tulkintaa ja katsoi, ettei valittajia voida palauttaa Unkariin. KHO toteaa:

> Vaikka kynnys edellä tarkoitetusta lähtökohdasta eli vastuunmäärittämisasetuksen mukaisesta siirrosta poikkeamiseen on korkea, viittaavat edellä käsitellyt oikeuskäytäntö ja muu aineisto vahvasti siihen, että Unkarissa on havaittavissa vastuunmäärittämisasetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja systeemisiä puutteita. Kun lisäksi otetaan huomioon pakolaisoikeudellisessa näytönarvioinnissa merkityksellinen *benefit of the doubt* -periaate sekä perus- ja ihmisoikeusmyönteisen laintulkinnan periaate, on asia tässä epävarmassa tilanteessa ratkaistava muutoksenhakijan eduksi. Ajantasainen maatietous huomioon otettuna tällä hetkellä muutoksenhakijan asiassa ei voida luotettavasti varmistua siitä, että hänen palauttamisensa Unkariin ei riko Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklaa tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa.

Käsitellyt tapaukset kertovat, että EIT korostaa sopimuksen asettavan viranomaisille velvoitteen tarkastella yksilöllisesti turvapaikanhakijan olosuhteita. Kollektiivista karkotusta muistuttavat toimet on katsottu ihmisoikeussopimuksen vastaisiksi. Erityisesti jokaisen palautuksen kohdalla on kiinnitettävä huomiota niihin olosuhteisiin, joihin palautettava turvapaikanhakija joutuu. Selkeät takeet edellytetään erityisesti niissä maissa, joissa tutkimusten perusteella vastaanottojärjestelmä ei täytä ihmisoikeussopimuksen asettamia vaatimuksia. Euroopan unionin linja ei saa EU:n perusoikeuskirjan mukaan koskaan alittaa EIT:n näissä tapauksissa määrittelemää vähimmäissuojan tasoa.

3. EIT:n tulkintakäytännössä havaittujen puutteiden huomioonottamisesta Dublin asetuksen valmistelussa ja ehdotuksen suhteesta perus- ja ihmisoikeuksiin ja ehdotus yksilöllisten takeiden vaatimuksen lisäämisestä

EIT:n kannanotot antavat hyvän pohjan luoda vaadittavat kriteerit, joiden tulee täyttyä uuden Dublin asetuksen sisällössä. Valtioneuvoston mainitseman lisätiedon saamista ei tarvitse jäädä odottamaan. Asetuksen tulee määritellä säännökset siten, että ne antavat konkreettista turvaa turvapaikanhakijoille ja erityissuojaa vaativille alaikäisille turvapaikanhakijoille. Tämä koskee sekä yksin että vanhempiensa kanssa saapuneita turvapaikanhakijoita.

Uusi Dublin asetus sisältää uusia keinoja esimerkiksi tiedon keräämisen tehostamisen avulla huolehtia turvapaikanhakijajärjestelmän toimivuudesta. Tietoa turvapaikanhakijoiden määristä on jo

nyt runsaasti saatavilla, joten määrällisistä tilastoista huomiota pitäisi siirtää viranomaisten tekemien päätösten laatuun. Monitorointiin tehtävät satsaukset voidaan käyttää myös ihmisoikeuksien noudattamista edistävällä tavalla. Uudet kustannuksia vaativat seurantajärjestelmät tulisi laatia siten, että siellä kiinnitetään huomiota valvonnan laadulliseen ulottuvuuteen. Kyse on esimerkiksi tiedosta, miten ihmisoikeussopimuksen sisältämät vaatimukset otetaan huomioon maahanmuuttoviranomaisten päätöksenteossa eri EU-maissa. Tällaisen tiedon pohjalta voidaan helpommin varautua mahdollisiin vastaaviin tilanteisiin, mitä Euroopassa on viimeisen vuoden aikana koettu.

Ehdotukset ovat vielä varsin alustavassa vaiheessa. Nykyisessä ehdotuksessa 28 artikla sisältää tietyt rajoitukset muutoksenhaun osalta. Lähtökohtana on taata oikeusturvakeinot, kun on kyse epäinhimillistä kohtelua ja kidutuksen kieltoa koskevasta kohdasta sekä toisaalta tilanteista, jotka koskevat alaikäisiä turvapaikanhakijoita. Euroopan ihmisoikeussopimuksen rinnalla on kuljetettava jatkossa myös entistä vahvemmin YK:n lapsen oikeuksien sopimusta valvovan Lapsen oikeuksien komitean tekemiä kannanottoja. Yksilövalitusmenettelyn ulottuminen myös tähän sopimukseen tulee varmasti tarkoittamaan alaikäisten turvapaikanhakijoiden asemaan liittyviä ratkaisuja.

Asetusehdotuksen perustelut jättävät mielikuvan, että Dublin järjestelmä on epäonnistunut pelkästään tehokkuuden suhteen. On tärkeä muistaa, että samaan aikaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on havainnut merkittäviä epäkohtia usean maan turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteissa, joiden vuoksi palautukset Kreikkaan kokonaan pysähtyivät ja Tarakhelin myötä edellytetään vastaanottavan maan viranomaisten antamia yksilöllisiä takeita.

Jäsenvaltioiden vastuu on määriteltävä siten, että Dublin menettelyssä otetaan huomioon tosiasialliset olosuhteet, joita turvapaikanhakijoiden kohteluun kussakin EU-valtiossa liittyy. Kun on kyse erityisen haavoittuvasta ryhmästä, kuten turvapaikanhakijoista, on vältettävä sellaisia ratkaisuja, joissa toisen valtion viranomaisten tekemiin päätöksiin ei voida puuttua. Jos jäsenvaltion viranomaiset eivät ole ottaneet ratkaisussaan huomioon korkealaatuisen turvapaikkakäsittelyn edellyttämiä asioita, ei tällainen turvapaikkakäsittely voi nauttia samanlaista suojaa kuin lähtökohtaisesti muiden EU-maiden viranomaisten antamille hallintopäätöksille myönnetään.

Sen sijaan, että odoteltaisiin nykyisen asetusehdotuksen kehittymistä, Suomen tulee aktiivisesti osallistua ehdotuksen kehittämiseksi sellaiseen muotoon, että se mahdollistaa kullekin valtiolle riittävän harkintavallan ratkaista asia perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävällä tavalla. Tällainen asetus ennaltaehkäisee ihmisoikeusvalituksia ja asioiden viemistä Strasbourgin tuomioistuimen käsittelyyn.

Pitäisin vakiintuneen EIT:n tulkintalinjan perusteella yhtenä mahdollisena ratkaisumallina sitä, että jäsenvaltioille myönnetään mahdollisuus vaatia yksilöityjä takeita (assurances) toiselta valtiolta. Dublin asetukseen voitaisiin kirjata tätä koskeva menettelysäännös. Tällaiset yksilöityjen takeiden vaatimiset voitaisiin kohdistaa niihin valtioihin, joissa vastaanotto-olosuhteet on havaittu EU:n oman monitoroinnin ja kansainvälisten ihmisoikeusjärjestelmien perusteella ongelmallisiksi.

4. Yhteenveto

Kokonaisuutena voidaan todeta, että Suomen valtion pitää jo tässä vaiheessa ottaa kantaa asetusehdotuksen suhteeseen perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin. Euroopan unionin maahanmuuttopolitiikan tulee täyttää EIT:n tulkintakäytännössä asettaman vähimmäissuojan sisältämät vaatimukset.

Ensinnäkin EU;n pitää kehittää sellainen seurantajärjestelmä, joka tunnistaa perus- ja ihmisoikeusongelmat turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmissä. Tällainen seuranta pitää kohdistua määrällisten mittareiden lisäksi myös päätösten laatuun.

Toiseksi EIT:n tulkintakäytäntö perustelee asetuksen muotoilemista siten, että ennen palauttamista valtion on pyydettävä yksilöityjä takeita palautettavien kohtelusta niiltä valtioilta, joiden on osoitettu EU:n omien tutkimusten tai kansainvälisten ihmisoikeusjärjestöjen saamien tietojen perusteella kohtelevan turvapaikanhakijoita ihmisoikeussopimusten vastaisesti.

Kaiken kaikkiaan Dublin järjestelmää pitää kehittää siten, että se pystyy jatkossakin välttämään kansallisen viranomaisharkinnan poissulkevan automatiikan ja siten kollektiivista karkotusta muistuttavan toiminnan. Turvapaikkapäätöksenteossa on aina huomioitava kunkin yksittäisen turvapaikanhakijan yksilölliset olosuhteet. Erityisen merkittävää on rakentaa suoja alaikäisten turvapaikanhakijoiden osalta sellaiseksi, että lapsen etu otetaan huomioon viranomaisten suorittamassa harkinnassa.

14.6.2016

Jukka Viljanen
Hallintotieteiden tohtori (julkisoikeus)
Ihmisoikeustutkimuksen dosentti, Julkisoikeuden yliopistonlehtori,
Tampereen yliopisto
os. Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu, Julkisoikeus,
33014 Tampereen yliopisto/
Pinninkatu 42 A 14, 33100 Tampere
s-posti: jukka.viljanen@uta.fi, p. 040-190 1268 (työ), 040-573 0931 (koti)